

Πόλεις. Μέγαρα, ἡ μητρόπολις, τὸν παλαιὸν καιρὸν Νίσα. Νίσαια, ὁ λιμὴν τῶν Μεγάρων συνεχόμενος διὰ τῶν τειχῶν μὲ τὴν πόλιν.

Σημείωσις. Ἡ χώρα αὕτη ἦτο ὄρεινὴ καὶ τραχεῖα, καὶ ἐξουσιάζετο ἀρχήτερα ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Κρόνου ἠλευθερώθη, καὶ ἔγεινεν αὐτόνομος.

γ'. Βοιωτία.

Ὅρια. Πρὸς ἀνατολὰς, ὁ πορθμὸς τῆς Εὐβοίας· πρὸς μεσημβρίαν, ἡ Ἀττικὴ καὶ ἡ Μεγαρίς· πρὸς δυσμὰς, ἡ Ἀλκυονίδες Θάλασσα, καὶ ἡ Φωκίς· πρὸς Βορρᾶν, ἡ Φωκίς καὶ οἱ Ὀπούντιοι Λοκροί.

Ποταμοί. Ἀσωπὸς. Ἰσμηνὸς, χύνεται πλησίον τῶν Θεβῶν εἰς τὴν Ἰλικὴν λίμνην. Κηρισπὸς ἤρχετο ἀπὸ τὴν Φωκίαν, καὶ ἦτο ὁ μέγιστος ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς τῆς Βοιωτίας. Χύνεται εἰς τὴν Κωπαΐδα λίμνην.

Περίφημοι Πηγαι. Ἴππου κρήνη καὶ Ἀγανίπη εἰς τὸν Ἐλικῶνα· Λήθη καὶ Μνημοσύνη εἰς τὸ ἄντρον τοῦ Τροφονίου.

Λίμναι. Ἡ Κωπαῖς εἰς τὸ μέσον τῆς χώρας, πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ὀρχομενοῦ, ἦτο μεγάλη καὶ ἐκατάπινε τοὺς πλειοτέρους ποταμούς· Ἰλικὴ, πρὸς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Κωπαΐδος.

Περίφημα βουνα. Ὁ Ἐλικὼν περὶ τὰς Θεσπιάς καὶ πλησίον τῆς Ἀλκυονίδος Θαλάσσης· ἦτο πολλὰ ὑψηλὸς καὶ εὐώδης. Ἰσαντο ἐπάνω του τὰ ἀγάλματα τῶν Μουσῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἦτο ἀφιερωμένος, καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τοῦ Ἑρμοῦ. Κιθαιρῶν, μέρος τοῦ Ἐλικῶνος, προεχώρει ὑποκάτω

τῶν Πλαταιῶν, καὶ ἀπετέλει τὰ τῆς Ἀττικῆς σύνορα. Σφιγξ, πρὸς δυσμὰς τῶν Θηβῶν.

Πύλεις. Θῆβαι, ἔκειτο εἰς τὸ μέσον τῆς χώρας. Ἐγέννησε τὸν Βάκχον καὶ τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸν Πίνδαρον, καὶ τὸν Πελοπίδαν καὶ Ἐπαμινώνδαν. Ὁ Ἀλέξανδρος τὴν ἐκρήμνισε, καὶ ὁ Κάσανδρος τὴν ἀνέκτισεν. Ἡ ἰσχυρὰ τῆς πόλεως ἀκρόπολις ὠνομάζετο Καδμεία. Πλαταιαὶ (Πλατάνι), πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῶν Θηβῶν. Οἱ κάτοικοί της ἔδειξαν ἀνδρείαν εἰς τὴν μάχην τοῦ Μαραθῶνος. Ἐδῶ ἐκτύπηθη καὶ ὁ Μαρδόνιος. Οἱ Θηβαῖοι ἐχάλασαν ταύτην τὴν πόλιν μὴ θελήσασαν νὰ ὑποταχθῇ εἰς αὐτούς. Λεῦκτρα, ὅπου οἱ Σπαρτιάται νενικήθησαν ἀπὸ τὸν Ἐπαμινώνδαν, ἔκειτο πρὸς δυσμὰς τῶν Πλαταιῶν, καὶ ἦτο μικρὰ κώμη. Ἄσκη, πατρὶς τοῦ Ἡσιόδου, παρὰ τὸν Ἐλεκῶνα. Λεβάθεια, πόλις ἐπιστημοτάτη, ὅπου εὑρίσκετο τὸ περίφημον μαντεῖον τοῦ Τροφωνίου. Κατ' εὐθείαν πρὸς βορρᾶν ἔκειτο ἡ Χαιρώνεια, ὅπου ὁ Φίλιππος ἐκτύπησε τοὺς Βοιωτοὺς καὶ Ἀθηναίους, παρὰ τὸν Κηφισσόν. Ὁ Πλούταρχος εἰς αὐτὴν ἔλαβε τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς του. Θεσπιαὶ, πρὸς βορρᾶν τῶν Λεύκτρων, ἀρχαία, καὶ ἐπίσημος πόλις. Κρέουσα, ἐπίνειον τῶν Θεσπιῶν, πρὸς δυσμὰς τῶν Πλαταιῶν, εἰς τὴν Ἀλκυονίδα θάλασσαν, πρὸς τὰ σύνορα τῆς Φωκίδος. Ἀλιάρτος, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κορωνείας, παρὰ τὴν λίμνην Κωπαῖδα, ἀρχαία καὶ περίβλεπτος πόλις. Ὀρχομενὸς, πλησίον τοῦ Κηφισσοῦ, μία ἀπὸ τὰς μεγαλητέρας πόλεις τῆς Βοιωτίας. Ἀνθηθῶν, ἀξιόλογος παρὰ τὴν θάλασσαν πόλις πρὸς βορρᾶν τῆς Αὐλίδος. Τάναγρα, ἡ αὐτὴ καὶ Γραία, παρὰ τὸν Ἀσωπὸν εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἀττικῆς. Πρὸς ἀνατολὰς, ὅχι μακρὰν τῆς λίμνης Κωπαῖδος, ἦτο ἡ Κορώνεια ἐ-

πίτημος διὰ τὴν ὀχυρότητά της, καὶ διότι ἦτο ἀποθήκη τῶν Ἀθηνῶν· ἐδῶ ἐσυναθροίζετο ὅλη ἡ Βοιωτία, καὶ συνετέλου τὰ Παμβοιωτία. Αὐλῖς (Βαθύ), εἰς τὸν Εὐριπον τῆς Εὐβοίας, παλαιὰ, περίφημος, παραθαλάσσιος πόλις, ἔχουσα δύο λιμένας. Ἐντεῦθεν ἀπέπλευσεν ὁ γόλος τοῦ Ἀγαμέμνονος.

Σημείωσις. Ἡ Βοιωτία ἦτο χώρα πλουσία καὶ καλλοπύρρος· ἀλλ' οἱ κῆτοικίτης ἐκατηγόρουντο ὡς μωρότατοι. Κατ' ἀρχὰς μὲν αἱ πολιτεῖαι τῆς Βοιωτίας ἦσαν, καθὼς αἱ Ἀρκαδικαί, ἐλεύθεραι καὶ αὐτόνομοι· ἀλλ' αἱ Θῆβαι ἔλαβαν ἐφεξῆς τὴν ὑπεροχὴν, καὶ ἐδιοίκουν τὴν χώραν διὰ δώδεκα Βοιωταρχῶν, οἵτινες ἐπροσάζοντο ἀπὸ τὰς Θήβας.

δ. Φωκίς.

Ὅρια. Πρὸς ἀνατολὰς ἡ Βοιωτία, οἱ Ὀπούντιοι καὶ οἱ Ἐπικνημίδιοι Λοκροί· πρὸς Βορρῶν, ἡ Θεσσαλία· πρὸς δυσμὰς, ἡ Δωρίς καὶ Λοκροὶ οἱ Ὀζύλαιοι· πρὸς Νότον, ὁ Κορινθιακὸς κόλπος.

Κόλποι. Κρῖσσαῖος, μέρος τοῦ Κορινθιακοῦ, ὀνομασθεὶς ἀπὸ τὴν πόλιν Κρῖσσαν. Ἀντικιρράϊος, πλησίον τῆς Ἀντικιρράας.

Ποταμοί. Ὁ Κηφισσὸς, ὃς τις ἀνέβρυσεν ἐδῶ, καὶ ἔτρεχεν εἰς τὴν Βοιωτίαν· ὁ Πλεισὸς διέβαινε πλησίον τῶν Δελφῶν.

Βουνά. Ὁ γυνωσὸς, εἰς τὸν Ἀπόλλωνα ἀφιερωμένος Παρνασσὸς (Διάκουρα), ὅπου ἦσαν οἱ Δελφοὶ (Κιασρί)· αἱ δύο κορυφαὶ τοῦ ὀνομάζοντο Ὑαμπηῖα καὶ Τιθορέα· εἰς

αὐτὸν ἦτο καὶ ἡ Κασαλία πηγή. Οἴτη (Βουξέρτα), εἰς τὰ σύνορα τῆς Θεσσαλίας.

Πόλεις. Δελφοὶ (Κασσι), ἡ μεγίστη καὶ περιφημοτάτη πόλις τῆς χώρας, ἐφημίσθη μάλις διὰ τὸ ἐκεῖ εὑρισκόμενον χρηστήριον τῶν Ἑλλήνων, τὸ χρηστήριον λέγω τοῦ Ἀπόλλωνος· ὁ ναὸς ἦτο πλουσιώτατος· οἱ Φωκεῖς τὸν ἐσύλησαν· καὶ ἐκ τούτου ἐξηγήθη ὁ δεκαετής πόλεμος· ἡ πόλις δὲν ὑπετάσσετο εἰς τοὺς Φωκεῖς, ὁ ναὸς ἐπροσατεύετο ἀπὸ τοὺς Ἀμφικτύονας, οἵτινες ἐσυνόζοντο ἐξῆς, καὶ ἔκαμναν τὰς ἀποφάσεις τῶν εἰς τὸν ναόν. Ἐδῶ ἐπανηγυρίζοντο τὰ Πύθια εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος· ἡ πόλις ἔκειτο εἰς τὸ μέσον τοῦ Παρνασσοῦ. Κίρρα, ἐπίγειον τῶν Δελφῶν εἰς τὸν Κρισσαῖον κόλπον. Ἐλάτεια (Τουρκοχώρι) πρὸς Βορρᾶν τῶν Δελφῶν, πόλις μεγάλη καὶ ἰσχυρὸν φρούριον. Κρίσσα, πόλις παλαιὰ, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἔλαβε τὸνομα ὁ κόλπος. Δαυλῖς, μεταξύ Χαιρωνείας καὶ Δελφῶν. Ὑπεράνω τῶν Δελφῶν ἦτο πόλις παλαιὰ Λυκώρεια, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐγεννήθη τὸ νεώτερον ὄνομα τοῦ Παρνασσοῦ Λιάκουρα. Ἀντίκιρρα (Ἄπρασπήτεια καὶ Σουύλα), πόλις εἰς κόλπον τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, περίφημος διὰ τὸν αὐτόβι συναγόμενον ἔλλέβορον.

Ε΄. Δωρίς.

Μικρὰ χώρα, κειμένη μεταξύ Θεσσαλίας, Φωκίδος, Οὔζολιων Λοκρῶν, καὶ Αἰτωλίας· εἶχε τέσσαρας πόλεις. Ἐρινεὸν, Βοῖον, Πίνδον, Κυτίνιον. Τὸ δὲ ἔθνος αὐτὸ ἐκατοίκει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Πελοποννήσου.

ς. Λοκρίς.

Διαίρεσις. Οἱ Λοκροὶ ἐδαιροῦντο εἰς δύο φυλάς· ἐκ τῶν ὁποίων οἱ μὲν Ὀπούντιοι καὶ Ἐπικνημίδιοι ἐκατοίκουν πρὸς ἀνατολὰς, οἱ δὲ Ὀζύλαι εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Φωκίδος.

1. Λοκροὶ Ἐπικνημίδιοι.

Ὄρια. Πρὸς Βορρᾶν, ὁ Μαλιακὸς κόλπος (Νεγροπόντε)· πρὸς ἀνατολὰς, ὁ Εὐβοίης τῆς Εὐβοίας (Κόλπος τοῦ Ἀρμιρῶ)· πρὸς μεσημβρίαν, οἱ Ὀπούντιοι Λοκροὶ· πρὸς δυσμὰς, ἡ Φωκίς καὶ ἡ Θεσσαλία.

Ἀκρωτήρια καὶ βουνά. Κνημῖς, ἀκρωτήριον κατακτικρὺ τοῦ εἰς τὴν Εὐβοίαν Κηναίου· εὐτεῦθεν ἔλαβαν τὸν ὄνομα οἱ κάτοικοι. Θερμοπύλαι (Στόμα τοῦ Λύκου), ἡ περίφημος εἰς τὴν Θεσσαλίαν δίοδος, ὅπου ἀπέθανεν ἠρωϊκώτατα ὁ Λεωνίδας. Οἶτη καὶ Καλλίδρομος τὰ σύνορα τῆς Θεσσαλίας.

Τόποι. Κνημίδες, ὁ λιμὴν, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐδιάβαιναν εἰς τὴν Εὐβοίαν. Θρόνιον, εἰς τὸν ποταμὸν Βοάγριον, ἡ μητρόπολις τῆς χώρας.

2. Λοκροὶ Ὀπούντιοι.

Ἐκειντο μεταξὺ τῶν προειρημένων. Ἐπωνομάστησαν ἀπὸ τὴν μητρόπολίν των Ὀποῦντα. Κῦνος, ἐπίνειον τοῦ Ὀποῦντος. Δαφνοῦς, περίφημος λιμὴν 90 σταδίων μακρὰν ἀπὸ τοῦ Κῦνον.

3. Λοκροὶ Ὀζόλαι.

Μεταξὺ Αἰτωλίας καὶ Φωκίδος εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Εἶχαν ὄνομασὸν λιμένα Ναύπακτον, ὅπου ἔβαλαν οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ἀποδιωγμένους Μεσσηνίους. Ἀμφισσα (Λαμπινοὶ ἢ Σάλωνας), τρία μίλια μακρὰν ἀπὸ τοὺς Δελφοὺς.

Σημειώσεις. Οἱ Λοκροὶ ἦσαν ἀμελεῖς καὶ ἀργοί. Τὸ γένος των ἐκατάγετο ἀπὸ τοὺς Δέλεγας.

ζ. Αἰτωλία.

Ὅρια. Μεταξὺ Ἀκαρνανίας καὶ Λοκρῶν τῶν Ὀπουντίων.

Ποταμοί. Εὐήνος (Φιδάρι) εἰς τὰ ὄρια τῆς Λοκρίδος· Ἀχελῷος, παλαι πότε Θόας ("Ἄσπρος), εἰς ἀπὸ τοὺς μεγίστους τῆς Ἑλλάδος ποταμούς· τὰ σύνορα τῆς Ἀκαρνανίας.

Πόλεις. Καλυδῶν (Ἀετὸς), παλαιὰ πόλις, περίφημος διὰ τὸν Μελέαγρον καὶ διὰ τὸν Καλυδώνιον κάπρον, παρὰ τὸν ποταμὸν Εὐήνον, ἐν μίλιον μακρὰν τῆς θαλάσσης. Θέρμων (Εὐορία), ὅπου ἐσυναθροίζοντο οἱ Αἰτωλοὶ, καὶ ἐώρταζαν καὶ ἐτησίους ἀγῶνας, ἔκειτο εἰς τὸ μέσον τῆς χώρας.

Σημειώσεις. Οἱ Αἰτωλοὶ ἦλθαν ἀπὸ τὴν Ἥλιον· ἦσαν λαὸς ἄγριος καὶ ληστρικός, οἵτινες καταφρονοῦντες συχνάκις τὰ δίκαια ἐτάρατταν τοὺς γείτονάς των. Ἄντεσάθησαν πολὺν καιρὸν κατὰ τῶν Ῥωμαίων· ἐκατοίκουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς κώμας. Ἐδιάλεγαν ἐτησίως ἓνα στρατηγὸν, ὅστις μὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ τόπου ὀνομαζομένους ἀποκλήτους ἐδιοῖκει τὴν χώραν.

ή. Ἀκαρνανία.

Ὀρῖα. Μεταξὺ Αἰτωλίας καὶ τοῦ Ἰονίου πελάγους.

Ἀκρωτήρια. Λευκάς εἰς τὴν νῆσον Λευκάδα (ἀγ. Μαύρα). Ἀνακτίριον εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἀμβραχικοῦ κόλπου ἢ μεταξὺ τῶν εὐωτούτων κόλπων θάλασσα ὠνομάζεται Μυρτούντιον. Ἀκτίριον τὸ περίφημον ἀκρωτήριον μὲ πόλιν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος εἰς τὸν Ἀμβραχικὸν κόλπον, ὅπου ἔγεινεν ἡ διὰ θαλάσσης νίκη, ἣτις ἔκαμε τὸν Λύγουσον κύριον τῆς Ῥώμης καὶ ἔλαυ τοῦ παλαιοῦ κόσμου.

Ποταμός. Ἰναχος (Πλανίτσα), χύνεται εἰς τὸν Ἀμβραχικὸν κόλπον.

Τόποι. Ἄργος Ἀμφιλοχικὸν (Ἄρτα), ἡ ἀρχαιοτάτη μητρόπολις ὑποκάτω τοῦ Ἀμβραχικοῦ κόλπου πλησίον τοῦ Ἰνάχου. Ἡ Στράτος, εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου μητρόπολις τῶν Ἀχαιῶν. Λευκάς, εἰς τοὺς χρόνους τῆς Ἀχαικῆς συμμαχίας μητρόπολις, κειμένη εἰς τὴν χερσονήσον Λευκάδα. Ταύτην τὴν χερσονήσον ἀπέκοψαν οἱ κάτοικοι ἀπὸ τὴν ξηρὰν, σκάψαντες τὸν μεταξὺ ἰσθμὸν. Ἐμπροσθεν τῆς Λευκάδος ἔκειτο λευκὸς βράχος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκρημνίσθη εἰς τὴν θάλασσαν ἡ Σαπφώ.

Νῆσοι. Κεφαλληνία, ἡ μεγαλητέρα ἀπὸ τὰς νήσους τοῦ Ἰονίου πελάγους, αὐτικρὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Λευκάτα. Ἰθάκη, ἡ διὰ τὸν Ὀδυσσεῖα διακωνισθεῖσα μικρὰ καὶ κραναή ἤγου πετρώδης νῆσος, μεταξὺ Κεφαλληνίας καὶ Ἀκαρνανίας. Ἄσερρία, μεταξὺ τῶν εἰρημέων. Ὀξεῖαι, μεταξὺ τοῦ σώματος τοῦ Ἀχελώου καὶ τῆς Κεφαλληνίας. Ἐχινάδες, εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελώου. Τηλεβοῖαι, εἰς τὸν κόλπον τῆς Λευκάδος.

Β'. Θεσσαλία.

Ὄνόματα. Πυρραία, Αἰολίς, Πελασγία, Αἴμονια, Θεσσαλία.

Ὅρια. Πρὸς ἀνατολὰς, τὸ Αἰγαῖον πέλαγος· πρὸς μεσημβρίαν, ἡ Οἴτη, καὶ κατωτέρω Λοκρὶς, Φωκίς, Δωρὶς, Αἰτωλία· πρὸς ἑσπέρως τὴν ἀποχωρίζει ἡ Πίνδος ἀπὸ τὴν Ἡπειρον· πρὸς βορρᾶν, ὁ Ὀλυμπος ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν.

Λαοὶ. Παρεκτὸς τῶν ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου παλαιῶν Κενταύρων, καὶ τῶν περὶ τὸν Ὀλυμπόν καὶ παρὰ τὸν Πηνειὸν Λαπιθῶν, ἑκατοίκου ταύτην τὴν χώραν Δύλοπες εἰς τὰ σύνορα τῆς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας. Αἰνιᾶνες, μεταξύ Δωρίδος καὶ Αἰτωλίας καὶ Φωκίδος. Οἰταῖοι, ἐπάνω τῆς Οἴτης ἕως τῶν Θερμοπυλῶν. Μαλιεῖς, περὶ τὸν ἀπ' αὐτοὺς ὀνομασθέντα Μαλιακὸν κόλπον. Φθιώται, μεταξύ τοῦ Μαλιακοῦ καὶ Παγασητικοῦ κόλπου. Μάγνητες, εἰς τὴν ἀνατολικὴν τῆς θαλάσσης πλευρὰν ἐπάνω εἰς τὰ ὄρη Πήλιον καὶ Ὀσσαν. Θεσσαλοὶ, περὶ τὸν Ἐνιπέα ποταμὸν καὶ τὸν Ἀπιδανόν. Περρᾶιβοὶ, πρὸς βορρᾶν πέραν τοῦ Πηνειοῦ. Ὅλοι οὗτοι οἱ λαοὶ ἐσυνεδρίαζαν καὶ ἔβαλλαν ψήφους εἰς τὴν Ἀμφικτυονικὴν βουλὴν.

Διαίρεσις. Οἱ παλαιὸι Γεωγράφοι διαιροῦσι τὴν Θεσσαλίαν εἰς τέσσαρας μερίδας, Θεσσαλιώτιδα, Φθιώτιδα, Πελασγιώτιδα, Ἰσθμιοῦτιδα· ἡ δὲ Μαγνησία ἐμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς μέρος ἀποχωρισμένον ἀπὸ τὴν Θεσσαλίαν.

α'. Φ θ ι ὠ τ ι ς.

Ὅρια. Πρὸς μεσημβρίαν, ἡ Οἶτη μεταξύ Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος καὶ Λοκρίδος· πρὸς ὄυσμας, τὸ ὄρος Τυμφρησόν· πρὸς Βορρᾶν, τὸ ὄρος ἡ Ὀρθρυς· πρὸς ἀνατολὰς, οἱ κόλποι Μαλιακὸς καὶ Παγασητικὸς.

Κόλποι. Μαλιακὸς ἢ Μαλιεὺς, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν τῶν Λοκρῶν Κινημίδα, καὶ τελευτᾷ εἰς τὴν ἄκραν Ἀφέτας. Ὁ Παγασητικὸς ἢ Πελασγικὸς (κόλπος τοῦ Βώλου).

Ἄρωτήρια. Ἀφέται ἢ Περσείδιου κοινὸν τῶν δύο κόλπων Μαλιέως καὶ Παγασητικοῦ· ἐντεῦθεν ἀπέπλευσαν οἱ Ἀργοναῦται. Πύρρα, ἀκρωτήριον εἰς τὸ μέσον τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου· ἐδῶ λαμβάνει τέλος ἡ Φθιώτις.

Ποταμοί. Ὁ Σπερχεῖος, ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Θεσσαλίας, χύνεται εἰς τὸν Λαμιακὸν κόλπον. Ὁ μικρὸς ποταμὸς Ἀχελῷος, ἑμώνυμος τοῦ Αἰτωλικοῦ, ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν σιμὰ τοῦ Σπερχεῖου. Οἱ ῥύακες Φρίνιξ, Ἀσωπὸς, Δύρας, Μέλας χύνονται εἰς τὸν Μαλιέα· ὁ δὲ Ἄμφρυσος καὶ ὁ Ὀγχησὸς καὶ ὁ Ἄναυρος, εἰς τὸν Παγασητικὸν κόλπον.

Ὅρη. Ἡ Ὀθρυς· ἡ Οἶτη, ὕπου ἐκάη ὁ Ἡρακλῆς· τὸ Καλλιῶρομον πλησίον τῶν Θερμοπυλῶν.

Πόλεις. Ἡράκλεια, εἰς τιμὴν τοῦ Ἡρακλέους, ὅς τις διέτριψεν ἐδῶ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς του· ὠνομάζετο δὲ καὶ Τραχίν, ἐν μέλιον μακρὰν τῶν Θερμοπυλῶν πρὸς τὴν θάλασσαν. Λαμία, εἰς τὸ εἶμα τοῦ Ἀχελῷου, περίφημος διὰ τὸν μεταξύ Ἀθηναίων καὶ Ἀντιπάτρου Λαμιακὸν πόλεμον. Θῆβαι, ἔπειτα ὠνομάσθη Φιλιππούπολις, τώρα

λέγεται Ζητούνιον, επίσημος πόλις ταύτης τῆς χώρας. Ὑπάτα καὶ Ὑπάτη ἢ αὐτὴ (Νέαι Πάτραι, καὶ κοινότερον Πατρατσίκι), πλησίον τοῦ Σπερχειοῦ, πόλις τῶν Αἰνιάνων. Λάρισσα κρεμασὴ, ἄσημος πόλις εἰς τὸν Μαλιέα κόλπον.

β. Μαγνησία.

Ὅρη. Πρὸς ἀνατολὰς, ὁ Θερμαῖος κόλπος· πρὸς μεσημβρίαν, ὁ Παγασητικός· πρὸς δυσμὰς, ἡ Θεσσαλιώτις· πρὸς βορρᾶν, αἱ ἐκβολαὶ τοῦ Πηνειοῦ.

Ἀκρωτήριον. Σηπιάς ἀκτὴ, εἰς τὴν μεσημβρινὴν ἄκραν τῆς χώρας· ἐδῶ ἐναυάγησεν ὁ μέγας τοῦ Ξέρξου στόλος.

Ὅρη. Ὅσσα (Κίσσαβος), κατὰ βορρᾶν. Πήλιον (βουνὸν τῆς Ζαγοράς), ἡ μεταξὺ Θερμαίου καὶ Παγασητικοῦ κόλπου χερσόνησος.

Πόλεις. Μεθώνη, ἄλλη παρὰ τὴν Μακεδονικὴν. Ὀλιζῶν, Σπάλαθρα, εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου. Κασθάναια καὶ Ριζοῦς εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν· ὅλαι ἦσαν ἄσημοι.

γ. Ἰσθμιαῖοι.

Ὅρη. Πρὸς ἀνατολὰς, ἡ Πελασγιώτις· πρὸς βορρᾶν, τὰ Μακεδονικὰ ὄρη· πρὸς δυσμὰς, τὸ ὄρος ἢ Πίνδος· πρὸς μεσημβρίαν, οἱ Δίλοπες καὶ τὰ Αἰτωλικὰ ὄρη.

Ποταμοί. Πηνειὸς (Σαλαθρία), ὅστις ἀναβρῦει ἀπὸ τὴν Πίνδον, καὶ δέχεται πολλοὺς ἄλλους ποταμίτικους.

"Ορη. Ἡ ὑψηλὴ Πίνδος· τὸ μὲν ἡμισυ αὐτῆς ἀνήκει εἰς τὴν Θετταλίαν· τὸ δ' ἄλλο εἰς τὴν Ἠπειρον· κλῶνες τοῦτου εἶναι ὁ Λίγγος καὶ ὁ Κερκέτιος.

Πόλεις. Τρίκκη (Τρίκκαλα), Πελιναῖον, Μητρόπολις, Ἰθώμη, Γόμφοι (Γόυννα, ἢ κατ' ἄλλους Σταγοί)· ὁ Καῖσαρ ἐκστρατεύων κατὰ τῆς Φαρσάλου, ἠράνισε τοὺς Γόμφους.

δ. Πελασγιῶτις ἢ Περρῆαιβία.

"Ορη. Πρὸς ἀνατολὰς, ἡ Μαγνησία καὶ ὁ Ὀλυμπος· πρὸς Βερρῶν, τὰ Μακεδονικὰ ὄρη· πρὸς δυσμαῖς, ἡ Ἰσθμιοῦτις· πρὸς Νότον, ἡ Θεσσαλιῶτις.

Ποταμοί. Πηνειὸς, ὅς τις περιορίζει τὴν χώραν εἰς τὸ νότιον πλευρὸν, καὶ διὰ τῶν μεταξὺ Ὀσσης καὶ Ὀλύμπου σε-
νῶν ἐκβάλλει εἰς τὸν Θερμαῖον κόλπον· τὰ σενα ταῦτα ἰσθμῶμαζοντο Τέμπεη (τώρα Μπαπᾶς), καὶ ἦτο χαρῖεις τόπος τὸ θέρους, ἐπειδὴ εἶναι κατάφυτος, καὶ ἀπὸ ὕδατα κατάρ-
φυτος. Εἰς τὸν Πηνειὸν χύσονται ὁ Τιταρήσιος, τὸν ὁποῖον θέ-
λει ὁ Ὅμηρος ἀπόμοιραν τῆς Στυγὸς, καὶ ὁ Ἄτραξ, καὶ ὁ Κου-
ράλιος.

"Ορη. Ὀλυμπος, γνωστὸς εἰς τὴν μυθολογίαν ὡς βασιλείου τῶν Θεῶν, ἐκτείνεται ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν εἰς τὴν Μακεδονίαν. Καμβουοῦϊα ὄρη, διὰ τῶν ὁποίων ἐγίνετο ἡ διάβασις εἰς τὴν ἄνω Μακεδονίαν.

Πόλεις. Λάρισσα (Γενὶ Σεῖρι ὑπὸ τῶν Τούρκων), παρὰ τὸν Πηνειὸν, ἡ ἀξιολογωτάτη πόλις ὅλης τῆς Θετταλίας, μὲ ἐπικράτειαν μεγάλην καὶ καρποφόρον, τῆς ὁποίας ἦτο μέρος ἢ πρὸς τὰ νότια καὶ ἀνατολικά μέρη τῆς πόλεως ἐκ-

τεινομένη εὐρύχωρος Πελασγικὴ πεδιάς. Γόνυος, εἰς τὴν εἴσοδον τῶν Τεμπῶν, τὸ κλειδίον τῆς Θεσσαλίας· ἦτο ἰσχυρὰ ὠχυρωμένη. Ἄτραξ, ὁμώνυμος τοῦ ποταμοῦ, πρὸς δυσμὰς τῆς Λαρίσσης, παρὰ τὸν Πηνειόν. Χυρετῖαι. Πύθειον.

Σημείωσις. Εἰς τὴν Πελασγιώτιδα μεταξὺ Λαρίσσης καὶ Τεμπῶν εἶναι ἡ λίμνη Νεσσωνίς (Καρασουί). Μεταξὺ δὲ Πελασγιώτιδος καὶ Μαγνησίας, ἡ Βοιθῆις (Κάρλα).

Ε. Θεσσαλιῶτις.

Ὅρια. Πρὸς ἀνατολὰς, ἡ Μαγνησία· πρὸς Νότον, τὸ ὄρος ἢ Ὄθρυς, διὰ τῆς ὁποίας ἀπεχωρίζετο ἀπὸ τὴν Φθιώτιν· πρὸς δυσμὰς, ἡ Ἰσθμῖτις· πρὸς Βορρῶν, ἡ Πελασγιῖτις.

Ποταμοί. Ὁ Ἄπειθανός, δεχόμενος τὸν Ἐπιπέα, ἐνόυεται μὲ τὸν Πηνειόν.

Ὅρος. Ἡ ἐκ δυσμῶν εἰς ἀνατολὰς μακρὰν ἐκτεταμένη Ὄθρυς εἰς τὰ νότια σύνορα.

Πόλεις. Φάρσαλος (Φέρσαλα), ὄχι μακρὰν τοῦ Ἄπειθανοῦ. Εἰς τὰ πέριξ αὐτῆς ἐνίκησεν Ἰούλιος ὁ Καῖσαρ τὸν Πομπήϊον. Κυνὸς Κεφαλαί, ὅπου Φίλιππος ὁ Γ'. βασιλεὺς τῶν Μακεδόνων ἐχάλασθη κατὰ κράτος ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους. Φεραὶ (Βελεσίνοσ), εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Ὄθρυος μεταξὺ Λαρίσσης καὶ Δημητριάδος, πόλις ἀξιόλογος, ἣτις πολὺν χρόνον ἐδιοικήθη ἀπὸ τυράννων. Κρανυῶν καὶ Σκοτοῦσσα πρὸς τὰ νότια τῆς Λαρίσσης· ἀπαντῶνται συχνάκις εἰς τοὺς μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Μακεδόνων πολέμους. Ἐλλάς, πόλις παλαιστάτη, ἣτις ἔδωκε τὸνομα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἔκειτο πρὸς τὰ νότια τῆς Φαρσάλου· ἀλλ' ἦτο ἤδη ἀπὸ πολλῆς ἀφανισμένη.

Ἡ Θεσσαλιώτις ἐξηπλόνητο μὲ ζευήν τινα γλῶσσαν ἕως τὸν Παγασητικὸν κόλπον. Αὐτοῦ ἦσαν.

Παγασαί, ὅθεν ἔλαθε τὸνομα ὁ κόλπος. Ἐδὲ ἤυξησεν ἐφεξῆς ἡ ἀξιόλογος πόλις καὶ λιμὴν Δημητριάς, κτισθεῖσα καὶ συνοικισθεῖσα ἐκ πολλῶν πόλεων ἀπὸ τὸν πολιορκητὴν Δημήτριον. Ἴωλαγὸς (Βῶλος, ἢ κατ' ἄλλους Λεχώνια)· εὐτεῦθεν ἀπέπλευσαν ποτὲ οἱ Ἀργοναῦται.

Σημείωσις. Οἱ Θεσσαλοὶ ἦσαν εὖσοχοι τεξόται, καὶ τὸ ἵππικόν τὸν ἦτο φοβερόν καὶ ἐξακουστόν. Λέγονται πρῶτοι οὗτοι ὅτι ἠμέρωσαν τὸν ἵππον. Ἡ χώρα των ἦτο καρποφόρος ἐλαίου καὶ οἴνου, καὶ σίτου, ὅς τις σωρηδὸν ἐφέρετο εἰς τὰ ἔξω μέρη. Εἰς ταύτην τὴν χώραν ἦσαν πολλαὶ μάγισσαι, αἵτινες ἠπάτων εὐκολοπίστους ἀνθρώπους.

Γ'. Ἡ Πειρος.

Ὅρια. Πρὸς Βορρᾶν ἡ Μακεδονικὴ Ἰλλυρία, ὅπου κατὰ τοὺς Αἰγιαλοὺς ὄρια ἦσαν τὰ Ἀκροκεραύνια ὄρη καὶ ὁ ποταμὸς Ἀῶος (Βαϊούσα)· πρὸς ἀνατολὰς, ἡ Μακεδονία καὶ Θεσσαλία, ὅπου τὰ ὄρια ἦσαν ἀβέβαια· πρὸς μεσημβρίαν, Ἀκαρνανία καὶ ὁ κόλπος τῆς Ἀμβρακίας (Κόλπος τῆς Ἄρτης)· πρὸς πρὸς δυσμὰς, τὸ Ἰόνιον πέλαγος.

Ποταμοί. Κελυδνός. Ἀχέρων, ὅς τις δέχεται τὸν Κωκυτὸν· οἱ ποιηταὶ τὸν ἔθεται εἰς τὸν ἄσθην διὰ τὴν μαύρην Σεωρίαν, τὴν ὁποίαν εἶχαν τὰ νηρά του. Ἄραχθος, ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον.

Λαοί. Ἡ Ἡπειρος ἐκατοικεῖτο ἀπὸ τρεῖς λαοὺς, τοὺς Μολοσσοὺς πρὸς μεσημβρίαν, τοὺς Θεσπρωτοὺς κατὰ τὰ μέσα, καὶ τοὺς Χάονας εἰς τὰ ἀνώτερα. Ἐκ τῶν λαῶν τούτων ἐδιαιρεῖτο καὶ ἡ χώρα· ἀλλὰ παρεκτὸς τούτων ἠριθμοῦντο καὶ

ἄλλοι πλειότεροι λαοί· ἔλαι δὲ οὗτοι ἐνομίζοντο Βάρβαροι ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ὁ Πέρρος ἦτο Μολοσσός.

Τόποι. Κασσώση, ὅθεν ἐγένετο ἡ εἰς Βρεντέσιον συντομιωτάτη διάβασις. Ποσειδῆιον, πόλις καὶ ἀκρωτήριον ὑπεράνω τοῦ Βουθρωτοῦ. Βουθρωτόν, παραθαλάσσιος πόλις ἀντικρὺ τῆς νήσου Κορκύρας. Ἀμβρακία, ἡ κατὰ τὸ Πέρρον καὶ μητρόπολις τῶν Μολοσσῶν εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον. Νικόπολις (Πρέβεζα), ἀντικρὺ τοῦ Ἀκτίου, μεγάλη πόλις εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ῥηθέντος κόλπου· ὁ Αὐγούσης τὴν ἔκτισεν εἰς τιμὴν τῆς ἐν Ἀκτίῳ νίκης του, καὶ τὴν ἔκατρίκισεν ἀπὸ τὰς γειτονευούσας πόλεις. Διωδῶνη, εἰς τὰ ὄρια τῆς Μακεδονίας, περίρημος διὰ τὸ Δωδωναῖον μαντεῖον τοῦ Διός.

Νήσοι. Κόρκυρα καὶ Κέρκυρα ἡ αὐτὴ (Κορφοῦ), μεγάλη νῆσος ἔμπροσθεν τοῦ Βουθρωτοῦ μὲ ὁμώνυμον μητρόπολιν. Ἦτο εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἀξιόλογος θαλασσινὴ δύναμις, καὶ πιθανῶς εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν Σχερίαν νῆσον τοῦ Ὀμήρου.

Δ'. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ.

Ὀνόματα. Τὸ παλαιότατον ὄνομα τῆς χώρας ταύτης ἦτο Αἰγιάλεια· ὠνομάζοντο δὲ οὕτως οἱ αἰγιαλοὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ ἕως τῆς Ἡλίδος, οἵτινες ἔπειτα ὠνομάσθησαν Ἀχαΐα. Ἐπειτα ὠνομάσθη Ἀπία, Ἀργος, Πελασγία, καὶ τελευταῖον ἀπὸ τὸν Φρύγα Πέλοπα, ὅς τις ἔκατοίκησεν ἐδῶ, Πελοπόννησος, ἤγουν Πέλοπος νῆσος· τὴν σήμερον ὠνομάζεται Μωρέας.